

ÖĞRENCİ

ADI:
SOYADI:
SINIFI:NO:

ESKİŞEHİR İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2024-2025 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
SOSYAL BİLGİLER DERSİ 6. SINIFLAR
1. DÖNEM 1. ÖRNEK YAZILI SORULARI

Okulunuzun Adı**CEVAP ANAHTARI**

SB.6.1.1. Sosyal rollerin zaman içerisindeki değişimini inceler.

1. Bazı sosyal roller, doğuştan kazandığımız ve kalıcı olan rollerdir. Bazı sosyal roller ise zamanla sona erer.

Bu rollere birer örnek veriniz. (20 puan)

Doğuştan kazanılan ve kalıcı olan rol:

Akrabalık ilişkilerinden birini yazan öğrenciler 10 puan alacaktır. Örneğin evlat, torun, yeğen vb.

Zamanla sona eren rol:

Yaşamın bir bölümünü kaplayan rollerden birini yazan öğrenciler 10 puan alacaktır. Örneğin öğrencilik vb.

SB.6.1.3. Toplumda uyum içerisinde yaşayabilmek için farklılıklara yönelik ön yargıları sorgular.

2. Kendilerinden farklı düşüncelere, din, mezhep ve değerlere ya da farklı sosyoekonomik gruplara mensup insanlarla bir arada yaşayamayacaklarına ve onların olumsuz davranışlar göstereceklerine baştan inanan insanlar vardır. Bu insanlar, kendilerinden farklı olanlardan uzak dururlar ya da onlara karşı tepkilerini belli ederler.

Bu durumun yol açacağı bir sorunu örnek vererek açıklayınız. (10 puan)

Verdiği örnekte düşünceleri, hayata bakış açısı, etnik kökeni farklı olan insanlara yönelik ön yargıların hem bu bireylere hem de topluma zarar verdiğine, toplumsal gerileme ve çatışmaya yol açacağına yönelik düşüncelerden birini yazan öğrenciler tam puan alacaktır.

Örnek yanıt: Heavy metal dinleyen insanlar saldırgan ve kötüdür.

SB.6.1.4. Toplumsal birlikteliğin oluşmasında sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı destekleyici faaliyetlere katılır.

3. 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerde 11 il etkilendi. Gümüşhane Üniversitesi Turizm Fakültesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü ikinci sınıf öğrencileri, depremden etkilenen vatandaşlara yardım etmek için Afşin'e gittiler. Bu grupta bulunan Aybüke Süleyman yaşadıklarını şöyle ifade etti: "Yardımların indirilmesi, yemek hazırlanması ve dağıtımı gibi çok çeşitli çalışmalara katıldım. Böyle bir olay memleketimde meydana gelse Afşinlilerin de ellerinden geleni yapacağına hiç şüphem yok. Tek başıma ne yapacağımı bilemediğim için Kızılay ekibine katıldım." şeklinde konuştu. (Genel Ağ haberinden özetlenmiştir.)

Aybüke'nin faaliyeti toplumsal birlikteliğin oluşmasına nasıl katkı sağlamıştır? Yazınız. (10 puan)

Depremzedeler Aybüke'nin kendilerini anladığını düşünüp (empati), moral bulmuştur. Birlikte yürüttükleri etkinlikler işlerin daha hızlı ve etkili bir şekilde hallolmasını sağlamıştır.

Yanıtını bu doğrultuda veren öğrenciler tam puanla değerlendirilecektir.

SB.6.1.5. Bir soruna getirilen çözümlerin hak, sorumluluk ve özgürlükler temelinde olması gerektiğini savunur.

4. Yaşadığımız herhangi bir olayla ilgili bir sorunla karşılaştığımızda çözümleri, özgürlüğümüz çerçevesinde, başkalarının haklarını kısıtlamadan ve başkalarına zarar vermeden bulabilmeliyiz.

Sinemada arkanızda oturan iki kişinin yüksek sesle konuşmasının sizi rahatsız ettiğini düşünün. Bu sorununuzu yukarıda verilen bilgiyi göz önüne alarak nasıl çözersiniz? Yazınız. (20 puan)

Sinemadaki diğer insanların dikkatini dağıtmayacak, gürültü çıkaran kişilere zarar vermeyecek şekilde yapılan her türlü uyarı yazan öğrencilerin yanıtları doğru kabul edilecektir. Örneğin arkadaki şahısları sessizce uyarmak, sinema görevlilerinden yardım istemek vb.

SB.6.2.1. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasi, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.

5. Kavimler Göçü'ne yol açan nedenlerden iki tanesini yazınız. (20 puan)

Boylar arasındaki mücadeleler, yeni yurtlar bulma arzusu, salgın hayvan hastalıkları gibi nedenlerden iki tanesini yazan öğrenciler tam puan alacaktır. Her neden 10 puandır.

SB.6.2.1. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinin coğrafi, siyasi, ekonomik ve kültürel özelliklerine ilişkin çıkarımlarda bulunur.

6. Oğuz Kağan Destanı'nda "Ey oğullarım! Gök Tanrı'ya borcumu ödedim. Şimdi yurdumu size veriyorum." yazmaktadır.

a) Bu ifadeye göre Orta Asya Türk devletlerinde, hükümdar hangi anlayışla tahta geçmektedir? (10 puan)

Kut anlayışı

b) Destandan alıntılanan yukarıdaki bölümü göz önünde bulundurarak Orta Asya Türk devletlerinde hanedan üyeleri arasında zaman zaman taht kavgaları yaşanmasının nedenini yazınız. (10 puan)

"Şimdi yurdumu size (oğullarıma) veriyorum." ifadesi ülkenin hükümdar ailesinin yani hanedan üyelerinin ortak malı olarak kabul edildiğini göstermektedir. Hükümdar öldükten sonra hanedanın erkek üyelerinin hükümdar olma hakkı bulunmaktaydı. Bu yüzden de hanedan üyeleri arasında zaman zaman taht kavgaları yaşanırdı.

Yanıtını bu doğrultuda veren öğrenciler tam puanla değerlendirilecektir.

Bu örnek yazılı sınav soruları Milli Eğitim Bakanlığının 4. senaryosu dikkate alınarak hazırlanmıştır.